

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ БРАЦИГОВО

РЕШЕНИЕ

№302

взето на заседание на Общински съвет град Брацигово,
проведено на 28.05.2021 г. с Протокол № 25

ОТНОСНО: Приемане на информация за използване на земеделската земя, структури и работна сила в земеделието. Подкрепа доходите на земеделските стопани.

Общинският съвет град Брацигово, след като разгледа Предложението на Кмета на Община Брацигово, на основание чл.21, ал.1, т.23 и ал.2 от Закон за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/, предвид становищата на постоянните комисии и станалите разисквания

РЕШИ:

Приема информация за използване на земеделската земя, структури и работна сила в земеделието. Подкрепа доходите на земеделските стопани.

Настоящото решение може да бъде оспорено пред Административен съд – Пазарджик чрез Общински съвет – Брацигово в 14-дневен срок от съобщаването му.

Общ брой на общинските съветници: 13

Присъствали: 12

Гласували: „За” – 11, „Против” – 1, „Вздържали се” – няма

Председател на ОбС Брацигово:

/инж.Веселина Дамова/

ИНФОРМАЦИЯ

за

използване на земеделската земя, структури и работна сила в земеделието.
Подкрепа доходите на земеделските стопани.

Използваната земеделска площ се формира от обработваемата земя, трайните насаждения, постоянно затревените площи, семейните градини и оранжерийните площи.

Земеделската земя в община Брацигово включва обработваеми земи, изкуствени ливади, житни и овощни насаждения, лозя, постоянно продуктивни ливади, високопланински пасища, семейни градини и необработваеми земи. Земеделието все още е структуроопределящ отрасъл за не малка част от населението на община Брацигово. За едни то се явява като допълнителен доход или за собствено потребление, а за други - земеделието е основен отрасъл за препитание. Като цяло селското стопанство е изправено пред редица предизвикателства, отразяващи се в нестабилността на пазарната цена, влошените метеорологични условия, увеличени изисквания и очаквания на потребителите на консумация и производство на безопасни продукти и храни, демографски и социални проблеми. Като друг проблем свързан с района може да се посочи и относително по-ниското качество на живот, ниските доходи на заетите лица, застаряващото население и изоставянето на малките населени места от по-младото поколение, предпочело големия град или друга държава. Територията на община Брацигово включва разнообразен релеф с преобладаваща част на планинска и високопланинска територия. Като един утвърдил се в годините селски район, за не малка част от населението на община Брацигово, земеделието и животновъдството продължават да бъдат източник на доходи и заетост. Главната насока в развитието на селското стопанство е подобряване на условията за повишаване на ефективността на селскостопанското производство и развиване на тези отрасли, за които съществуват най-добри условия за развитие. Като цяло може да се каже, че площите на обработваемата земя в сравнение с предходните години са намалели, за разлика от животновъдството, за което няма такава тенденция. То остава с непроменени данни, спрямо предходната година.

Структура на земеделското стопанство

Растениевъдство

Растениевъдството е добре развито в полския район от територията на община Брацигово, със силно преобладаващ обем на зърнопроизводството или култури като пшеница, слънчоглед и царевица. Добрата достъпност в полския район се явява и предпоставка за механизирано растениевъдство. При правилна агротехника и подбор на сортове семена от обработваемата земя се получава средно добив от 250-300 кг./дка за пшеница, от 150-250 кг./дка при слънчогледа. Производството на зърнено-житни култури е характерно предимно за селата Исперихово, Козарско и Бяга. Част от площите засадени с кореноплодни (картофи, цвекло, моркови) се запазват, за разлика от маслодайните култури (слънчоглед, обикновен орех, маслодайна роза), които значително се променят. От подгрупата на техническите култури не се отглеждат влакнодайни култури на територията на общината.

Сравнително не малък дял от обработваемата земя в село Равногор заемат площите с картофи - около 300 дка., като се забелязва тенденция за намаляването им, а в селата от полския район отглеждането на картофи е предимно за собствена консумация. Пресните зеленчуци също заемат съществена част от обработваемата земя, като площите със зеленчуци, отглеждани под високи оранжерии се запазват. Същата

тенденция се наблюдава и при площите със зеленчуци на открито, като голяма част от тях се

отглеждат за собствено потребление. Традиционното отглеждане на плодове и зеленчуци, като: ягоди, ябълки, череши, праскови, кайсии, домати, краставици, зеле, праз, лук и други се запазва, както и отглеждането на лозя. Не малка част от населението на община Брацигово отглежда грозде от различни сортове в собствени градини и за собствена консумация. Трудно се инвестира в зеленчукопроизводството и овощарството, тъй като културите са с малък капитал и селските домакинства се занимават с отглеждането на малки количества, предимно за лична нужда. В началото на тази година са посадени и малка част с площ от около декар земя с лешници на територията на град Брацигово.

През последните години на територията на общината с голям интерес се отглеждаше маслодайна роза, като предпочитана сезонна култура. Наблюдаваше се тенденция към все повече и повече увеличаващи се площи с отглеждане на тази култура. Тази тенденция с рязко изменение се отчита през предходната, а предполагаемо и през настоящата година. Все по-малък е интересът на хората към отглеждане на маслодайна роза. През 2019г. се увеличиха площите с около 40-45 декара нови насаждения в град Брацигово, в село Козарско и село Исперихово, като през 2020г. същите не се запазиха. Голяма част от розопроизводителите се отказаха и оставиха розовите си градини, което се случи в резултат от ниско изкупните цени. За предходната година изкупната цена на розов цвят беше 1.50 лева за килограм. Това породило недоволство за розопроизводителите и част от тях бяха принудени да оставят розовите си насаждения без да полагат грижи за тях. Основният разход при отглеждането на рози е разходът за труд, поради липса на работна ръка. При такава ниска изкупна цена, розопроизводителите в действителност, заплащайки за труд, остават без собствена печалба. Със създаването на новия Закон за маслодайната розата през януари месец 2020 година се въведоха и редица ограничения, трудности и изисквания спрямо розопроизводителите и розопреработвателите, което също демотивира розопроизводителите. Най-много розови насаждения се отглеждат в село Бяга - около 400 декара. Относно данни на площите за отглеждане на маслодайна роза – то те ще е възможно да бъдат предоставени след направата на публичен национален електронен регистър за розопроизводители и розопреработватели, който се очакваше да е достъпен до края на 2020г. Към момента все още този регистър не е общодостъпен.

На територията на община Брацигово има и не малка част от необработваеми земи. Същите са труднодостъпни за обработка или вече с придобит характер на гора, а има и такива, чийто голяма част от площта им е скалиста. Това са предимно земи с начин на трайно ползване мери и пасища. Проблем както за нашата община, така и за много други се явяват земите от остатъчния поземлен фонд или т.нар земи по чл.19, земи, чиято собственост не е изяснена и е факт, че те са нито частни, нито общински. Процедурата по изясняване на тяхната собственост е тромава и муда.

Площите на пасища и естествени ливади са сериозен ресурс за развитие на животновъдство в общината. То се развива при много благоприятни условия, по отношение на природна среда, с възможности за по-продължителна паша през годината, естествени пасища и добра естествена фуражна база. Планинският и високопланинският релеф, естествените ливади, както и многобройните пасища, благоприятстват развитието на екологично пасищно животновъдство. Липсата на работна ръка и техника силно ограничава възможността за отглеждане на селскостопански култури, подходящи за планинския район, за разлика от равнината

част като селата Бяга, Козарско и Исперихово, където могат да се получат по повече от една реколта или коситба.

Като цяло, растениевъдство е отрасъл, който се развива неравномерно при ниска пазарна активност на територията на община Брацигово, което до известна степен се дължи на специфичните почвени и климатични условия в района. От друга страна, част от селскостопанската продукция не получава пазарна реализация, тъй като получените продукти в този отрасъл се използват в животновъдството.

На територията на община Брацигово се намират земи с висока природна стойност, попадащи в Натура 2000. Биоразнообразието на растителни и животински видове, включени в Червената книга на Република България също е от значение за региона. Такова е Стояновото лютиче, намиращо се в село Равногор – едно от 47-те вида критично застрашени растения с европейско и национално природно-защитно значение. С цел запазване на това природно богатство земеделските производители трябва да прилагат определени ограничителни мерки. Съхранената и запазена природа и до днес е една добра предпоставка за все по-ефективното развитие на селския туризъм и биологичното земеделие.

Животновъдство

Развитието на животновъдството се характеризира с оптимизация на броя на стопанствата и на животните в тях, както и с реструктуриране и модернизирание с оглед

покриване на стандартите за производството на качествени и безопасни животински суровини. Селскостопански животни, птици и пчели се отглеждат основно в стопанствата на физически лица на територията на общината, като значително по-малък е броят на юридическите лица. Отглеждат се предимно едри и дребни преживни селскостопански животни. Развито е говедовъдството, овцевъдството, козевъдството и коневъдството. Чрез договори са разпределени пасища, мери и ливади от общински поземлен фонд на животновъди за подпомагане. Като цяло се наблюдава ръст при отглеждането на овце и крави, а броят на козите намалява. За град Брацигово можем да кажем, че животновъдството намалява своите темпове на развитие. В града се отглеждат около 400 овце, 30-40 кози и около толкова крави. Със засилен интерес към месодайното животновъдство се отглеждат телета за угояване от елитни породи в село Жребичко. Коневъдство е с най-голямо развитие в селата Жребичко, Равногор и град Брацигово, където все още продължава и работата по идентификацията на конете. Запазва се броят на отглежданите птици, предимно кокошки в лично стопанство, както и броят на гълъби, отглеждани предимно за хоби. Зайцевъдство е с най-малък процент на отглеждане в нашата община, предимно в лично стопанство и за собствено потребление, а отглеждането на биволи изцяло липсва. Динамична остава обстановката и през тази година по отношение на отглеждане на свине от т.нар. „тип заден двор”, с оглед на изминалата заболяемост от „Африканска чума по свинете”. По данни на Областна дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/ към момента отново назрява вълна от разпространение на болестта „Африканска чума по свинете” в област Пазарджик, където е забелязана болестта по дивите свине. Няма данни към този момент за заболяемост на домашни прасета на територията на общината. Чрез въведените мерки за спазване от страна на собственици, отглеждани прасета в собствени или наети животновъдни обекти, следва да бъде предотвратено разпространението на заболяемостта. Положителна тенденция в това отношение е увеличаването на броя на

собствениците, които са предприели действия по регистрация за отглеждане на свине за лична консумация в личните стопанства в почти всички населени места от общината.

Развито на територията на община Брацигово е и пчеларството, при което се отчита ръст от производството на пчелен мед. Както предходната година, така и през тази броят

на пчелните семейства се запазва, като през 2020г. се наблюдаваше един ускорен процес за регистрирането им от страна на собствениците. Най-силно развито е пчеларството в селата Бяга, Козарско, Исперихово и град Брацигово.

Общото количество добитък, отглеждан в региона не е концентриран в големи животновъдни ферми, а по-скоро в такива от семеен тип. Пример за това се наблюдава в почти всички населени места от общината, където се отглеждат животни предимно за изхранване на семействата си. С добри показатели в развитието си са фермите на Братя Борисови в град Брацигово и Дора Гаджева в село Бяга, както и семейните животновъдни стопанства на семейство Славови в село Розово и семейство Димитрови от село Исперихово, където се контролира добра развъдната дейност и се предлага качествена животинска продукция. Млякото във фермата на Братя Борисови се преработва в собствена малка мандра, което е положителен показател за усъвършенстване и модернизиране, за развитие и предлагане на качествени продукти. Като цяло може да се каже, че малките земеделски и животновъдни стопанства са типични за територията на община Брацигово. Те са източник на препитание за семейства, които нямат възможност да намерят други източници на доходи. Най-неблагоприятно и ограничаващо въздействие върху развитието на земеделието и животновъдството на територията на община Брацигово е загубата на квалифицирана работна ръка и недостиг на работна сила за извършване на определени технологични дейности, трудно достъпното кредитиране за малки и средни стопанства.

По отношение на осигуряване подкрепа за доходите на земеделските производители можем да сме категорични, че това става чрез директното подпомагане, чиято основна роля е да стимулира производителите и пазара на продукцията. Директните плащания за фермерите, допринасят за запазване и стабилизиране на земеделското производство, имайки важна роля за противодействие при природно-климатични и икономически кризи. Земеделските производители, развиващи дейност на територията на общината, ползват и механизмите на пазарна подкрепа по сектори – полски култури, месо и мляко, пчеларство, плодове и зеленчуци. При трайните насаждения, въпреки директните плащания, малките стопанства подобряват финансовото си положение само частично, а при зеленчуковите стопанства, директните плащания нямат особен принос за нарастване на дохода, поради малкия размер на площите. Високите цени на фуражи, ниските изкупни цени на животновъдната продукция, поставят животинския отрасъл пред сериозни предизвикателства. Животновъдите продължават да търсят директна подкрепа по схеми за единно плащане и по екологични програми, финансиране, отпуснато от ЕС.

Най-добрият гарант за доходите на земеделските производители е ефективното и ефикасно управление на собствените им ресурси, а не директната финансова подкрепа, която ги прави зависими и слабо продуктивни.

Изготвил:

Ангелина Калинова

/младши експерт ЗГВ/